

Motoristit hyötyvät ABS-jarruista

Lukkiutumattomat ABS-jarrut ovat useammille autoilijoille tuttu turvallisuusvaruste. Samaa teknologiaa käytetään entistä enemmän myös uusissa moottoripyörissä.

TEKSTI: ARI RYTSY | KUVAT: JUUSO ARANKO

Ensimmäiset moottoripyörien ABS-sovellukset tulivat markkinoille 1980-luvun lopulla, mutta niiden lopullinen läpimurto on antanut odottaa itseään. Viime vuosina lisääntynyt kiinnostus on seurausta teknologisesti kehityksestä, joka on edennyt huimasti viimeisen parin vuoden aikana. Tällä hetkellä kasvaneet tuotantomäärät ovat laske-massa ABS-jarrujen hintoja, eikä järjestelmän koko ole enää merkittävä rajoite. Uusimmat moottoripyörien ABS-jarrujärjestelmät painavat jarrunesteineen vain reilun kilon verran.

– Merkittävää edistystä on tapahtunut myös kuljettajan kannalta olennaisessa asi-

*Moottoripyörä-
onnettomuuksista
21 prosenttia
olisi vältettävissä
ABS-jarruilla.*

assa eli järjestelmien toimivuudessa. Takavuosien karkeasti toimivista ABS-jarruista on päästy järjestelmiin, jotka jakavat jarruvoiman mahdollisimman optimaalisesti etu- ja takapyörälle, kertoo Liikenneturvan koulutusohjaaja **Toni Vuoristo**.

Jarrutusmatka lyhyemmäksi

Yleisin motoristin kuolemaan johtanut liikennetapahtuma on edelleen yksittäis-onnettomuus. Tyypillisimpiä hallinnan menetyksiä ovat ohjautuminen pois ajolinjalta sekä jarrutusvirhe. Saksan autojärjestö ADACin mukaan kaikista moottoripyöräonnettomuuksista 21 prosenttia olisi vältettävissä ABS-jarruilla. Yksittäistapa-uksissa järjestelmän pelastava ja onnettomuuden seurauksia olennaisesti lieventävä vaikutus on arvioiden mukaan merkittävä.

– Autossa ABS-jarrut säilyttävät ajoneuvon ohjattavuuden jarrutuksen aikana estämällä pyörien lukkiutumisen. Moottoripyörässä ABS-jarrujen tärkein tehtävä on ajoneuvon pystyssä pitäminen. Toinen

Moottoripyörässä ABS-jarrujen tärkeimmät ominaisuudet ovat ajoneuvon pystyssä pitäminen, jarrutusmatkan lyheneminen ja tehokkaan jarruttamisen mahdollisuus pysähtymiseen asti.

olennainen tekijä on, että jarrutusmatka lyhenee tehokkaamman jarrutuksen myötä. Mahdollisessa onnettomuustilanteessa molemmilla seikoilla on merkitystä lopputuloksen kannalta. Esimerkiksi pienikin nopeuden pudottaminen vähentää olennaisesti törmäyksessä purkautuvaa liikeenergiaa, sanoo Vuoristo.

Testit ovat osoittaneet, että ABS-jarrujen avulla sekä kokeneet että aloittelevat motoristit saavuttavat lukkiutuviin jarruihin verrattuna lyhyempiä jarrutusmatkoja. ABS:n turvallisuusapu kasvaa ajoradan liukkauden ja tilanteen yllättävyyden myötä.

– ABS-järjestelmän toimivuutta joissain tilanteissa on kritisoitu. Esimerkik-

si pehmeällä hiekalla jarrutettaessa takajarrun lukkiutumisesta voi olla jopa hyötyä. Tilanteet, joissa ABS-jarrut eivät toimi aivan toivotulla tavalla, ovat kuitenkin normaaliliikenteessä ajaville perusmotoristeille harvinaisia. Siellä ABS-jarruita hyötyvät kaikki taitotasoon katsomatta, Vuoristo arvioi.

Harjoittelua tarvitaan

Vaikka ABS-jarrujen käyttö ei sinällään vaadi erityistä harjoittelua, moottoripyörän jarruttaminen on tärkeä taitolaji. Sitä on syytä treenata, oli pyörän jarrujärjestelmä millainen tahansa. Ajoharjoittelun kautta menopelin hallinnasta tulee varmempaa, jolloin mahdollisuudet oikean-

laiseen reagointiin äkkitilanteessa paranevat. Tämä on hyvä pitää mielessä myös silloin, kun kiipeää entuudestaan tuntemattoman moottoripyörän selkään.

– Onnettomuustilanteessa ABS-jarrut mahdollistavat tehokkaan jarruttamisen loppuun asti. Mikäli törmäys esimerkiksi henkilöautoon on väistämätön, on kuljettajan kannalta monessa tapauksessa parempi, että kohtaaminen tapahtuu pystyssä, luonnehtii Vuoristo ABS:n etuja.

Arviolta noin neljäsosa Euroopassa myytävistä moottoripyöristä on varustettu ABS-jarruilla. Suomen markkinoilta löytyy ainakin pari merkkiä, joilla on tarjota ABS-jarrut käytännössä kaikkiin malleihinsa. Erään merkin maahantuojalla on yhtä erikoismallia lukuun ottamatta kaikissa Suomeen tuotavissa moottoripyörissä vakiona ABS-jarrut.

– Tarjonta on keskittynyt isoihin ja tehokkaisiin matkapyöriin, jotka ovat jo lähtökohtaisesti muita kalliimpia. ABS-jarrut sopivat hyvin myös pienempiin moottoripyöriin, skoottereihin ja mopoihin, mutta toistaiseksi niitä ei ole ollut saatavilla. Myyntihintojen ohella kyse on osittain tiettyjen merkkien imagokysymyksistä. Euroopan komissio on tehnyt ehdotuksen uudesta lainsäädännöllisestä vaatimuksesta, jossa ABS-jarrut tai ns. yhdistelmä-jarrut olisivat pakolliset moottoripyörissä vuonna 2017. Positiivista on se, että ne ovat yleistyneet tähän asti puhtaasti valmistajien päätöksillä. Minkäänlaisia pakotteita niiden käyttöönnotolle ei ole vielä tarvittu, toteaa Vuoristo. ●